

องค์กรพิทักษ์สัตว์แห่งโลก ชวนก้าวใหญ่ตามใจช้างที่ ฟอลโลวอิ้ง ใจแอนท์

องค์กรพิทักษ์สัตว์แห่งโลก ชวนก้าวใหญ่ตามใจช้างที่ ฟอลโลวอิ้ง ใจแอนท์

ข่าวโรคระบาดโคโรนาไวรัส เป็นเสมือนม่านเมฆหมอกที่กำลังบั่นทอนความรุ่งเรืองของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในช่วงไฮซีซั่นของปีนี้ ตามมาด้วยข่าวร้ายที่ปางช้างเกือบหนึ่งร้อยแห่งทั่วภาคเหนือ รวมถึงปางช้างที่กระจายอยู่ในภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ต่างก็กำลังเผชิญภาวะวิกฤตจากการขาดหายของนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน หลายแห่งที่ไม่สามารถแบกรับภาระได้ไหวก็จำเป็นต้องปิดตัวลง

ตลอดระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร จากท่าเรือหลักบนเกาะลันตา ลัดเลาะลงใต้ตามแนวป่าเขาอันร่มรื่นสลัดกับชายหาดที่สวยงาม สองข้างทางเราจะพบปางช้างหลายแห่งเปิดบริการรับนักท่องเที่ยว แทบทุกแห่งล้วนมีจุดขายคือการขี่ช้าง ป้อนอาหารช้าง เล่นน้ำกับช้าง หรือการแสดงของช้าง ซึ่งเป็นโปรแกรมทัวร์ยอดฮิตของนักท่องเที่ยวทั่วโลก

ชเร สันข์ขาว หัวหน้าช่างได้ อดีตเจ้าของปางช้างท่องเที่ยวที่เคยเน้นถึงความสุขของคนมากกว่าความสุขของช้าง บอกเล่าเรื่องราวการดำเนินธุรกิจกว่าสิบปีที่เขาได้ใช้ชีวิตร่วมกับช้าง แต่ก็เพราะช้างที่ได้จุดประกายให้เขาเปลี่ยนความคิดการทำธุรกิจในรูปแบบใหม่ นั่นคือการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถร่วมแบ่งปันรอยยิ้มผ่านการสังเกต เรียนรู้ในวิถีชีวิตและความสุขของช้าง ณ ฟอลโลวอิ้ง ใจแอนท์ ปางช้างที่มอบมิตรภาพพร้อมความใส่ใจในสวัสดิภาพสัตว์ทั่วพื้นที่กว่า 45 ไร่ในเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นมรดกตกทอดจากพ่อของเขา “พื้นที่ที่นี่ เรียกว่าเป็นป่าที่อุดม

สมบูรณ์มาก บางที่ได้ยินเสียงนกดังกลบเสียงที่เราคุยกัน ตอนนั้นเวลาที่นักท่องเที่ยวมา ก็จะพาดหลังข้าง อาบ น้ำข้าง เราก็ทำแบบนี้มาจนชิน เพราะปางที่อื่นที่ผมรู้จักเขาก็ทำกันมาแบบนี้ ต่อมาผมเริ่มสังเกตเห็นข้างที่อยู่กับเรา ทุกวัน ไม่สดใสสว่าง บางเชือกเริ่มไม่เชื่อฟังความ ผมอยู่กับข้างทุกวันทำไมผมจะไม่รู้ว่าข้างชอบหรือไม่ชอบอะไร แต่ที่ผ่านมาระดับข้างจนเราชิน ทั้งๆ ที่ข้างเป็นสัตว์ที่ฉลาดมากนะ แค่ว่าบอกกันเขาก็ฟังเราแล้ว” ชเร เล่าขณะ นำเดินหน้าตามรอยเท้าข้างพร้อมย้อนเล่าถึงอดีต

“ข้างบางทีก็มีแผลเหมือนคนนะครับ เมื่อก่อนผมกังวลมากเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินเข้าไปใกล้ขีด ไปให้อาหารหรือ อาบน้ำให้ข้าง นักท่องเที่ยวบางคนแอบเดินไปข้างหลังข้างตอนที่ข้างจะกำลังล้มตัวเล่นน้ำ ผมเห็นแล้วต้องรีบตะโกน ห้ามข้างทันที ข้างก็ตกใจ

ผมก็เครียด นักท่องเที่ยวก็เสี่ยงอันตราย เหตุผลด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวก็เป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผม อยากเปลี่ยนแปลงที่นี่ และไม่กี่ปีที่ผ่านมากระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ก็นิยมขึ้นเรื่อยๆ นักท่องเที่ยวเริ่มมอง ว่าการขี่ข้างเป็นการทารุณกรรมสัตว์ ผมแอบหวังมาตลอดกับความฝันที่จะเปลี่ยนให้ปางข้างแห่งนี้เป็นปางข้างแห่ง มิตรภาพของคนกับข้าง”

“โชคดีเรามีโอกาสได้เข้าร่วมโครงการกับองค์กรพิทักษ์สัตว์แห่งโลก ผมเห็นความตั้งใจขององค์กรฯ เห็นผลงานใน การพัฒนา ข้างขีด ปางที่เชียงใหม่ให้มาเป็นปางข้างที่ใส่ใจข้างอย่างแท้จริง หลังจากที่ผมตกลงร่วมโครงการนี้ เรา ทำงานใกล้ขีดกัน แลกเปลี่ยนมุมมองหลายอย่าง ทั้งปรับปรุงรูปแบบการดูแลข้าง รวมถึงจนถึงการออกแบบสื่อ ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ฟอลโลวอิ้ง ใจแอนท์ เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น ลองเข้าไปดูใน followinggiants.net มีภาพข้างนำ รักรๆ พร้อมเรื่องราวของที่นี่และรายละเอียดกิจกรรมต่างๆ ” ชเรเผยถึงที่มาของความเปลี่ยนแปลงนี้

ข้างอยู่คู่กับประวัติศาสตร์ชาติและวิถีชีวิตคนไทยมาเนิ่นนาน และเป็นสัญลักษณ์ประจำชาติ เมืองไทยแทบจะเรียก ได้ว่าเป็นเมืองหลวงของข้าง แต่ทุกวันนี้ยังมีข้างอีกจำนวนมากที่ยังคงต้องใช้ชีวิตอยู่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อ เป็นเพียงเครื่องมือในการสร้างความบันเทิงเท่านั้น ข้างยังต้องถูกบังคับให้ทำงานหรือแสดงพฤติกรรมที่ผิดธรรมชาติ ของ เช่น ขี่หลังข้าง แสดงโชว์ ฯลฯ พฤติกรรมตามธรรมชาติก็ต้องถูกเปลี่ยนมาเป็นความกลัว เพราะข้างคือสัตว์ป่า ไม่ได้เกิดมาเพื่อเป็นนักแสดง ข้างในปางข้างได้ที่ถูกฝึกมาตั้งแต่เด็กให้กลัวคน พร้อมการฝึกธรรมชาติทั้งกายใจ บังคับให้บรรทุกแขกหนักๆ วันละหลายสิบบรอบ นักท่องเที่ยวรุมล้อมจำนวนมากจนไม่ได้หยุดพักให้ผ่อนคลาย ล่าม โช้สั้นๆ กินอาหารช้าๆ ข้างทั้งเครียดทั้งเหนื่อย ความรู้ข้างก็ต้องระแวงตลอดเวลาเพราะต้องระวังทั้งข้างทั้งนักท่องเที่ยว เจ้าของปางข้างก็ต้องกังวลว่าข้างอาจเครียดจนถึงขั้นทำร้ายนักท่องเที่ยวได้ ทั้งหมดนี้นับได้ว่าเป็นความเสี่ยง ในการทำธุรกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อขั้นต้องปิดปางข้างก็เป็นได้

“ผมทำปางข้างมานาน นานจนมั่นใจว่าปางข้างเชิงอนุรักษ์เป็นเทรนระดับโลกที่มาถึงไทยแล้ว มาพร้อมแนวโน้มและ โอกาสที่จะโตขึ้นได้อีกมาก เดือนก่อนผมเจอนักท่องเที่ยวที่เคยมาเมื่อหลายปีก่อนและเพิ่งกลับมาที่นี่อีกครั้ง เขา เดินตรงเข้ามามองหน้าและถามผมว่าทำไมเพิ่งเปลี่ยน ครอบครัวเขาอยากเที่ยวปางข้างแบบนี้ในไทยมานานมากแต่ไม่เคยหาเจอ พูดเสร็จเขาก็กับครอบครัวก็พากันไปนั่งดูข้างอีกเป็นชั่วโมง นักท่องเที่ยวชอบไม่ใช่เฉพาะสถานที่นี้ เพราะ

หลายคนเขียนชมแนวคิดการทำปางช้างแบบนี้ใน ทริปแอดไวเซอร์” ชเร กล่าว

ออเดรย์ มิเรีย ผู้อำนวยการโครงการสัตว์ป่าขององค์กรพิทักษ์สัตว์แห่งโลก กล่าวว่า “ปางช้าง ฟอลโลวอิง ใจแอนด์ และ ช้างซิล ได้เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงชีวิตของช้างเหล่านี้ ให้มีโอกาสได้แสดงออกทางพฤติกรรมตามธรรมชาติและมีสังคมเหมือนกับช้างที่อาศัยอยู่ในป่า ได้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข นักท่องเที่ยวจะได้เห็นและได้ศึกษาช้างในรูปแบบที่เขารู้สึกดีอยู่แบบใกล้เคียงกับวิถีธรรมชาติของเขามากที่สุด เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่าปางช้างต้นแบบทั้งสองแห่งนี้จะช่วยจุดประกายให้ปางช้างแห่งอื่นได้ปรับเปลี่ยนรูปได้โดยเร็ว”

ฟอลโลวอิง ใจแอนด์ ดูแลช้างทั้งหมดสี่เชือก สาว โชค จันท์ และ ธันวา (ที่กำลังกลับมาจากโรงพยาบาล) ช้างแต่ละเชือกถูกปล่อยอิสระ ตื่นเช้ามาก็เดินตามอรัญญาไปพร้อมกับความขี้สงสัย ชอบอยู่นิ่งๆ ริมไม้ต้นไหน อยากกินผลไม้ อะไร ความผูกพันเดินตามเป็นเพื่อนช้าง นอกจากกิจกรรมเดินดูช้างตามแบบ ฟอลโลวอิง ใจแอนด์ ปางช้างแห่งนี้ได้จัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นเป็นพิเศษสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น รังอาหารที่ถูกออกแบบมาเป็นพิเศษเพื่อให้นักท่องเที่ยวร่วมวางกล้วย อ้อย บรรดาผลไม้ช้างชอบ แล้วขึ้นมารอดูบุฟเฟต์ของช้างที่หอมขมช้าง พร้อมร่วมฟังเรื่องราวที่มาของช้างแต่ละเชือก นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้พูดคุยกับความขี้สงสัย เพื่อแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาของความผูกพันกับนักท่องเที่ยว เช่น วิธีการสื่อสารกับช้าง การดูแลช้าง และความรู้การรักษาช้างด้วยสมุนไพร ถ้ามได้ร่วมโครงการปลูกป่ากับกิจกรรมกรรม อาสาชิงเมล็ดพันธุ์พืช (Seed Bomb)

ถ้าถามถึงจำนวนนักท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ เกือบทั้งหมดเป็นชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวแนวนี้ แต่ความท้าทายคือลูกค้าคนไทย ชเรบอกว่าอยากให้คนไทยได้มีโอกาสมาลองสัมผัสปางช้างในรูปแบบนี้บ้าง “ตั้งแต่เปิด ฟอลโลวอิง ใจแอนด์ มาตั้งแต่ปลายปีที่แล้ว ยังมีลูกค้าที่เป็นคนไทยน้อยมาก หากคนไทยเริ่มมาท่องเที่ยวในรูปแบบก็จะดีขึ้น ได้ประสบการณ์ใหม่ๆ ที่มีความสุขทั้งช้างทั้งคน เรามองว่ามันไม่ใช่แค่เดินตามรอยช้างอย่างเดียว แต่เรารู้สึกว่าเรากำลังเดินทางตามรอยยิ้มของช้างไปด้วย เพราะไม่ว่ามันจะทำอะไร เดินไปทางไหน รอยยิ้มของช้างก็สร้างรอยยิ้มให้กับเราด้วยเช่นกัน”

แต่ความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดตอนนี้คือ สถานการณ์โควิด-19 ที่ ชเรและทุกชีวิตในปางช้างกำลังเผชิญ “นักท่องเที่ยวลดลงไปเยอะมาก จากเดิมเมื่อก่อนเคยต้อนรับนักท่องเที่ยวไม่ต่ำกว่าวันละ 10 คน ตอนนี้ลดเหลือแค่วันละคนสองคน บางวันก็ไม่มีเลย ตั้งแต่มีข่าวเรื่องไวรัส มันมีผลกระทบต่อปางช้างจริง เพราะการดูแลช้างก็ต้องมีภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น เรื่องอาหารซึ่งต่อเดือนก็เยอะอยู่ ไหนจะค่าความขี้สงสัยและพนักงานดูแล ผมหวังอยากให้ปางช้างแห่งนี้เป็นที่รู้จักให้ได้มากที่สุด อยากขอให้พี่ๆสื่อมวลชนช่วยโปรโมทให้เรา ปางนี้ช้างอาจไม่เยอะ ไม่มีกิจกรรมมากมายเหมือนปางอื่น แต่ผมกล้าพูดได้เลยว่าช้างในปางแห่งนี้มีความสุขจริงๆ ทุกวันนี้ผมและความขี้สงสัยทุกคนที่ ฟอลโลวอิง ใจแอนด์ พยายามอย่างมากในการประคับประคองทุกชีวิตให้มีความสุขที่สุด” ชเร กล่าวปิดท้าย

ฟอลโลวอิง ใจแอนด์ เกาะลันตา จ. กระบี่ ได้ร่วมมือกับองค์กรพิทักษ์สัตว์แห่งโลก ประเทศไทย (World Animal Protection) โดยได้วางแผนทำงานร่วมกันเพื่อปรับปรุงพื้นที่ในปางกับเหมาะสมกับวิถีชีวิตช้าง องค์กรฯ ได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านช้างและสัตว์แพทย์ที่เชี่ยวชาญด้านสัตว์ป่าระดับโลกเดินทางมาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการส่ง

เสริมสวัสดิภาพช้าง อาทิ ยกเลิกกิจกรรมต่างๆ เช่น ชี้อ่างและอาบน้ำช้าง ฯลฯ และปรับเปลี่ยนมาเป็นกิจกรรมที่เป็นมิตรกับช้างมากยิ่งขึ้น เช่น เดินชมช้าง เตรียมยาสมุนไพรให้ช้างเพื่อที่ช้างจะได้มีชีวิตอยู่ใกล้เคียงกับวิถีธรรมชาติของพวกเขามากที่สุด

ติดตามได้ที่ปางช้าง Following Giants ได้ที่ www.followinggiants.net หรือ www.facebook.com พิมพ์ "Following Giants" หรือ www.instagram.com/followinggiants หรือ www.tripadvisor.com พิมพ์ "Following Giants"

เกี่ยวกับองค์กรพิทักษ์สัตว์แห่งโลก

องค์กรพิทักษ์สัตว์แห่งโลก หรือ World Animal Protection เป็นองค์กรเพื่อคุ้มครองปกป้องสวัสดิภาพสัตว์ และยุติการทารุณกรรมสัตว์อย่างถาวร โดยสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ประเทศอังกฤษ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2524 มีบทบาทในการให้คำปรึกษากับองค์การสหประชาชาติและสภายุโรป ทำงานร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อยกระดับสวัสดิภาพสัตว์ สร้างความแตกต่างให้สัตว์ได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ถูกทารุณกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยดำเนินงานครอบคลุมทั้งสัตว์ในชุมชน – สุนัข , สัตว์ป่า, สัตว์ประสมภัยพิบัติ – ช่วยเหลือสัตว์ในภาวะภัยพิบัติ การจัดหาอาหาร ที่อยู่และยารักษาโรคให้กับสัตว์, สัตว์ในฟาร์ม รวมถึงการให้ความรู้ด้านปศุสัตว์ที่มีมนุษยธรรมอันส่งผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนและสัตว์ ข้อมูลเพิ่มเติม www.worldanimalprotection.or.th/